

My ngày qua, báo chí thông tin v vic c quan CST Công an tnh Bc Giang va bt gi "giang h mng" Lê Thanh Ngc, có tên gi khác là Ngc "Rambo", 31 tui. Ngc "Rambo" b bt vì ã cùng mt i tng khác, khng ch mt thanh niên ri quay video, ng lên YouTube...

Ngc "Rambo" c nhieu c dân mng bit n là mt YouTuber có nhieu "video giang h" ng trên YouTube. Và có l chính vì th, tài khon YouTube ca anh ta có hn 450.000 ngi ng ký theo dõi.

Mi khi xut hin trên tài khon riêng ca mình, Ngc "Rambo" thng khoe c th trn tri vi nhieu dây chuy n vàng to cùng nhieu hình xm... Nhìn hình nh ca Ngc "Rambo", nhieu ngi li nh n Trn Ngc Phúc, tc Phúc "XO" – ngi cách ây cha lâu ã b TAND TP H Chí Minh tuyên pht 12 nm tù vì cha chp, s dng trái phép cht ma túy. Trc khi b bt, Phúc "XO" cng c xem là mt "giang h mng" gn vi s phô trng khi trên c, trên tay lúc nào eo y vàng (sau ó, c xác nh hu ht là vàng gi).

Mt s giang h mng: Phúc "XO", Ngc "Rambo" ã b bt gi, x lý.

Trc câu chuy n ca Phúc "XO" là câu chuy n Khá "bnh" (Bc Ninh). Khi "Khá "bnh" b bt (sau ó b Tòa tuyên pht 10 nm 6 tháng tù), nhieu c dân mng xôn xao bi ây là mt nhân vt mang tm nh hng trên mng xã hi, vi s lt theo dõi trên kênh YouTube riêng gn 2 triu lt ng ký. Mt s "giang h mng" khác nh Dng "trc" (Hà ông) – b nuôi ca Khá "bnh", Hun "hoa hng" (Yên Bái) cng th...

Qua mt s v vic liên quan n "giang h mng", vn c t ra chính là s lch lc v nhn thc trong không ít ngi tr khi cho rng, nhng "giang h mng" nh Khá "bnh", Phúc "XO",... là thn tng, có kh nng "truyn cm hng". T s nhn thc lch lc này, nhieu ngi tr còn vng tc, chi th, hoc có hành vi thái quá ng h các "thn tng" ca mình. Nguy him hn khi xu hng lch lc và th vn hóa - nhn thc rt áng lo ngi này có chiu hng phát trin, gia tng.

Trong thi i ca th gii phng, thi ca công ngh 4.0, ca Internet ã và ang tn ti thc t khi mà có nhng ngi không có gì ni tri (theo ngha tích cc) li d dàng c nhìn nhn là "ngi ca công chúng". Và ang có rt nhieu ngi s hu mt lng ln ngi theo dõi trên các tài khon cá nhân ca Facebook, YouTube, Instagram.

Không ít ph huynh ng ngác khi c chúng tôi t câu hi vì sao con em h li thn tng nhng ngi nh th? Khi chúng tôi phân tích, nhieu ngi mi git mình nhn ra thc t khi con, em h li mt thi gian, trí tu thích, tng tác s ng h nhng k thích ni ting bng... tai ting, bng nhng trò nh nhng, quá d, "khác ngi", thm chí là vô vn hóa và tt nhiên là không có mc ích giáo dc.

Nhng tr trêu thay, trong s hàng triu lt ngi ng ký theo dõi kênh – tài khon ca nhng ngi nh th, li có con em ca h - nhng ngi tr. Và chính vì s nhn thc lch chun này ã giúp cho các "giang h mng" d dàng kim c tin, nh Khá "bnh" thu c t 350 triu ng cho n 5,5 t ng/tháng. So sánh vi công sc, m hôi ca mt ngi lao ng nghiêm túc nh bn tôi - mt nghiên cu viên ca mt Vin, mi tháng ch ch c tr mc lng 3,5 triu ng, tôi li thy iu ó nh mt nghch lý – nghch lý chua chất.

Không phi i n thông tin khi lc lng Công an bt gi nhng "giang h mng" nh Ngc "Rambo", Phúc "XO", Khá "bnh", d lun thêm mt ln lên, mà t lâu, ngi ta ã nhn nh c hin trng áng bun, áng lo ngi liên quan n nhng hành vi lch lc vn hóa y ry trên mng xã hi.

Tôi vn nh bà Johana Son, chuyên gia t Vin Truyn thông Fojo, Thy in, có ln cnh báo các phng tin ra i trong môi trng k thut s rng, phi n lc tránh b lún sâu vào nn vn hóa t sng, cn nghin tc , và cn nghin câu "like" trên các nn tng xã hi. Bà nhn nh rt úng khi cho rng mng Internet và in thoi thông minh ã m ra mt th gii hu nh không có gii hn v s kt ni gia ngi vi ngi.

Theo "Báo cáo thng niên v hin trng s hóa trên toàn cu", ti Vit Nam, hin có gn 69 triu ngi dùng Internet (70%) và con s kt ni mng in thoi đi ng vào khong 150% dân s. Gi ai cng có th t to ni dung gì ó ri chia s lên mng xã hi, vi nhieu dng ý khác nhau. Câu lt xem, to tng tác, ni ting, kim tin bây gi là chuy n không mi và không khó na vì không ít ngi. Ai cng có th chia s, hay xut bn tin tc trong tích tc. C ch theo ui li nhun qung cáo ca các nn tng công ngh ph bin ti Vit Nam hin nay nh Google hay Facebook d dàng to

iu kin và là mnht màu m cho ai cng có th tr thành ngi sáng to hay phát tán thông tin.

Cng thông qua nn tng này, không khó ngi ta nhn ra mt s lch lc, méo mó trong cách tip nhn thông tin trên mng. áng lo ngi hn na, nhieu ngi tr hng ngày phi c, xem nhng video vi giá tr giáo dc b lu m hay không có chc nng gii trí lành mnht. Các video, ni dung nhy cm, bo lc, trò l, không phù hp cho s phát trin tâm, sinh lý ca tr ngp nga trên mng.

Nhieu ngi tht s lo ngi khi nhn ra ây chính là nguyên nhân y nn o c và giáo dc vào vng ly tha hóa. ây cng là mi quan tâm ca c xã hi, là ni lo chung ca nhieu bc ph huynh khi mà con em h hc c hay có c nhng nim vui trong không gian s thì ít mà li b quá nhieu thông tin xu, c hi vây quanh. H hn lon và s hãi nhieu th.

Trong môi trng ngn ngn bin thông tin hin nay, không ngc nhiên khi ngi ta cm thy nh b "ngp" trc bin thông tin bn. Khía cnh khác, ây không phi là chuyn ca gii giang h mng, là mi bn tâm ca các bc ph huynh có con nh, nhng th h dành khá nhieu thi gian trên không gian mng. Th tng Chính ph Nguyn Xuân Phúc cng ã ký ban hành Ngh nh 15/2020/N-CP v quy nh x pht vi phm hành chính trong lnh vc bu chính, vin thông, tn s vô tuyen in, công ngh thông tin và giao dch in t. Ngh nh mi này ca Chính ph quy nh rõ các quy nh v trách nhiệm s dng dch v mng xã hi so vi Ngh nh 174/2013/N-CP trc ây.

Vn cn quan tâm hin nay ó chính là ý thc, s nhn thc ca mi ngi. Lut pháp dù có cht ch n âu nhng nu ý thc không tt thì vn là yu t "tip sc" cho nhng "giang h mng" tip tc ra i, tn ti, ngày êm to ra "rác", gây ô nhiễm không gian mng – không gian mà gi ây và chc chc trong tng lai, con ngi ta dành nhieu thi gian vào ó vì yêu cu ca công vic, nhu cu cuc sng. Câu chuyn phía trc vn còn dài. Bài toán vn còn khó trong vic tìm ra li gii. i song hành cùng vic thc thi pháp lut, có l vn là o c, ý thc và vic nâng cao nhn thc ca ngi dân, nht là cho ngi tr.

Cn làm gì góp phn "gn c khi trong" môi trng s Vit Nam hin nay? Nhieu ngi t câu hi nh th nhng vn cha th có ngay li gii áp. Và tng ngi chúng ta không t tìm câu tr li úng cho mình, nhng ngi xung quanh mình, câu hi ó chc vn s tip tc vang lên trong s lo lng mi khi thy màn hình ca thit b di ng, máy tính sáng lên.

Theo "Cng thông tin in t B Công an"